

‘Vrouwen kunnen dit net zo

Vrouwen, je ziet ze niet veel in ons vak. Of het nu gaat om een bedrijf met bloembollen, vaste planten of bomen, meestal staat er een man aan het roer. Toch zijn ze er wel, de zogenaamde vakvrouwen. Wat beweegt hen en hoe ‘overleven’ zij in een door mannen gedomineerde sector? BloembollenVisie vraagt het aan Joke Ory uit Egmond aan den Hoef. Zij en haar man hebben een gedeelde passie: vaste planten.

Tekst: Jeannet Pennings
Foto: René Faas

Hemelsbreed is het nog geen 5 kilometer van Alkmaar en toch merk je daar niets van als je bij Mts. Ory-Weijling op de dam staat. Zeker niet in de winter. De vasteplantenkwekerij aan het Zomerdijkje in Egmond aan den Hoef ligt eind januari verstopt onder een laag sneeuw. Een oase van rust. Althans zo lijkt het, want eigenaren Joke en Piet Ory staan op scherp. Zodra de vorst uit de grond is en de eerste orders weer binnenkomen, is er werk aan de winkel. In het voorjaar is het flink aanpopen, maar dat is volgens Joke geen enkel probleem. “Piet en ik kunnen heel goed met elkaar werken en met z’n tweetjes zijn we lekker vrij. Tegenover lange dagen in het hoogseizoen – waarbij er soms ook op zondag gewerkt moet worden – staan relatief rustige tijden.” En dat laatste is volgens de ondernemster niet onbelangrijk, want naast het bedrijf moet ook een gezin draaiende gehouden worden. “Onze meiden Jenny (16), Ramona (15) en Pamela (12) vergen ook de nodige aandacht.”

TUINCENTRUM

In tegenstelling tot veel andere vakvrouwen, die bij hun man in het bedrijf zijn gekomen of zelfstandig opereren, heeft de 52-jarige Joke Ory het bedrijf samen met haar man Piet (60) van de grond af aan opgebouwd. De keuze voor een plantenkwekerij komt niet uit de lucht vallen. “Ik was vroeger altijd al geïnteresseerd in planten”, vertelt Joke. “Mijn opa had een bloembollenkwekerij, waar mijn moeder altijd meehielp. De groene vingers zitten dus wel in de familie. Ik koos voor een opleiding bloemsierkunst met het idee bloemist te worden. Totdat ik Piet ontmoette. Hij had een hoveniersopleiding achter de rug en eenmaal getrouwd zijn we een tuincentrum begonnen aan de

Tijdverdriftslaan in Egmond aan den Hoef. Piet combineerde dat met zijn hovenierswerk. Niet veel later zijn we zelf wat gaan kweken: vaste planten en heideplanten in pot. We huurden een stuk grond van de buurman en gebruikten onze kas voor het stekwerk. Een periode van ontdekken en leren brak aan.”

Internet was er nog niet, dus boeken, tijdschriften en vakgenoten moesten handvatten bieden. “Dat ging met vallen en opstaan”, geeft Joke toe. “Maar we vonden het allebei ontzettend leuk om te doen en met name naar heideplanten was veel vraag. We kochten planten in op de Boskoopse veiling om te vermeerderen en zetten ze als potproduct af op de veiling in Aalsmeer. Dat liep heel goed, tot dat meer kwekers in de teelt stapten. Na twee jaar zakte de handel in.” Joke en haar man gingen verder met vollegrondsteelt en zaaigoed, waaronder *Aconitum napellus*. Het geld dat daarmee verdiend werd, investeerden zij in de betere soorten vaste planten. Het sortiment werd naar een hoger plan getild en heeft door de jaren heen veel verloop gekend. “Je hebt een basisassortiment en daarnaast probeer je geregeld nieuwe dingen uit. Soms loopt dat heel leuk en andere keren zit je er naast.”

KLEINSCHALIGHEID

De kwekerij vroeg dermate veel aandacht, dat de ondernemers begin jaren '80 gestopt zijn met het tuincentrum. “Dat was eerlijk gezegd ook niet echt mijn ding. Met een tuincentrum moet je er altijd zijn, op de kwekerij heb je veel meer vrijheid. Gezien mijn opleiding zou je deze ‘move’ misschien niet verwachten, maar gaandeweg kom je erachter wat je echt leuk vindt. In mijn geval de plantenteelt. Het product, de vermeerdering en de groei trekken mij aan. Ik zou de vaste planten dan ook niet willen inruilen voor bijvoorbeeld bollen. De kleinschaligheid en het weinig machina-

le hebben hun charme. We kunnen het lekker met z’n tweeën doen en onze eigen tijd indelen. Natuurlijk zijn er ook arbeidspieken, dan moet er gewerkt worden. Voorheen was dat in het najaar en was het rond Kerst altijd stress. Nu verschuift het afleveren steeds meer naar het voorjaar, wanneer we ook moeten planten. Dat is soms puzzelen met de tijd.”

Een halve hectare was te weinig om met de vollegrondsteelt geld te verdienen, dus kochten Joke en Piet in 1987 hun huidige perceel aan het Zomerdijkje. “Bijna 3 hectare”, zegt Joke. “Dit land hebben we eerst verhuurd, maar later zijn we gaan uitbreiden om uiteindelijk hier onze schuur en woning te bouwen. De grond was nog heel vers, waardoor verschillende gewassen de revue zijn gepasseerd. Uiteindelijk zijn we uitgekomen bij *Ophiopogon* (zwart gras) als hoofdgewas. Daarnaast telen we *Liriope*, *Heuchera*, *Astrantia*, *Bergenia*, *Echinacea*, *Corydalis* en *Asarum*.” De planten gaan via exporteurs naar het buitenland: Europa, Amerika en Rusland. De handel loopt hoofdzakelijk via CNB. “Zo gauw er orders worden afgeroepen, duiken we samen de schuur in om planten te tellen. Er is geen scherpe taakverdeling. Behalve met het rooien”, lacht Joke. “Dan zit Piet op de tractor en sta ik op de machine. Verder zorg ik voor de administratie, maar het meeste doen we echt samen. Ook de handel. Meestal neem ik de telefoon op. In het begin vroegen ze vaak naar Piet. Dat was best wel eens vervelend, je voelt je toch gepasseerd. Als vrouw moet je je extra bewijzen, dat is nu eenmaal zo.”

GEACCEPTEERD

Inmiddels heeft Joke haar plek wel veroverd. “Wij gaan vaak samen op pad om planten weg te brengen en dan praten vakgenoten net zo goed met mij als met Piet. Mensen weten dat ik ook gewoon de kwekerij run en mijn ding doe.” Dat dit niet vanzelfsprekend is in de bloembollen- en vasteplantensector, beseft de ondernemer goed. “Je ziet niet veel vrouwelijke ondernemers in onze branche. Waarschijnlijk omdat men denkt dat het zwaar werk is, maar voor bijna al het werk geldt dat een vrouw het net zo goed kan doen. Dat het niet altijd geaccepteerd wordt, is wat anders. Al denk ik dat het in de vasteplantenteelt wel meevalt. Ook in andere takken van sport is de rol van de vrouw vaak groter dan zichtbaar. Het hangt heel erg van het bedrijf en het type persoon af. Wat wil de vrouw zelf: gaat zij mee in het bedrijf of kiest ze voor een carrière buiten de deur? Dat laatste zie je natuurlijk steeds meer. Kijk maar naar Boer Zoekt Vrouw.”

goed'

Joke Ory: 'Ik heb de groene vingers van mijn moeder'

Zelf zou Joke het niet anders willen. "Dankzij de eigen kwekerij ben ik in principe altijd thuis. Als ik niet binnen ben, dan kunnen de kinderen mij in de schuur bereiken. Bovendien ben je als ondernemer veel flexibeler dan met een vaste baan. Als het nodig is, piep ik er even tussen uit." Voor Joke en Piet is het dan ook duidelijk: komende jaren lekker zo doorgaan. "Of de dochters het in de toekomst voortzetten? De oudste heeft niet zo veel met planten, maar Ramona en Pamela helpen graag mee. Het is

echter nog te vroeg om iets over opvolging te kunnen zeggen. Voorlopig helpen de meiden mee als er extra handjes nodig zijn en verder doen wij het met z'n tweeën. Dat redden we prima. We vullen elkaar heel goed aan: één en één is drie. We hebben de kwekerij samen opgebouwd en delen dezelfde interesse. We struinen allebei het internet af naar nieuwe soorten. Het is een leven dat je met elkaar deelt."

Oproep

Of het nu om een kwekerij, broeierij of exportbedrijf gaat, negen van de tien keer staat er iemand van het mannelijk geslacht aan het roer. Maar soms, heel soms, doemt daar ineens een vakvrouw op. Bent u of kent u een vakvrouw die in deze serie niet mag ontbreken? Laat het ons dan weten via info@bloembollenvisie.nl of tel. 06-12662499.